

Advokatforeningens innspill til St.meld. nr. 26 Om offentlig rettshjelp

- **Førstelinjetjenesten**
 - Advokatforeningen støtter innføring av en førstelinjetjeneste.
 - Førstelinjetjenesten må betjenes av uavhengige advokater og rettshjelpere. En stor del av sakene vil ha det offentlige som motpart.
 - Det må iakttas at det lett vil oppstå interessekonflikter hvis førstelinjetjenesten betjenes av for få advokater.
 - Førstelinjetjenesten må ikke føre til at prinsippet om det frie advokatvalg uthules.
 - Det må iakttas at førstelinjetjenesten ikke utelukkende kan være obligatorisk. Det må være rom for rimelige unntak.
- **Graderte egenandeler**
 - Advokatforeningen er positiv til prinsippet om graderte egenandeler, men ser uheldige sider ved de høyeste egenandelene.
 - Ved de aller høyeste egenandelene, veltes regningen over på klientene (som må betale 90% av salæret selv) og på advokatene (som avskjæres fra å kunne kreve et normalt honorar). Staten får samtidig en netto inntjening, fordi momsen da er høyere enn rettshjelpen.
 - Forslaget innebærer at advokatene skal kreve inn beløp ned mot kr 87,-. Dette nødvendiggjør at det blir enkelt for advokatene å kreve inn statens andel.
- **Det saklige dekningsområdet**
 - Utvidelsen av det saklige dekningsområdet er viktig.
 - Advokatforeningen er kritisk til å fjerne dekning av felleseieskifte og oppgjør etter samlivsbrudd. Dette rammer den svake parten i skifteoppgjøret, og for de med høyere inntekter, er dette et av de mest aktuelle saksområdene.
 - Saker om avslag på prøveløslatelse, bør kvalifisere til fri rettshjelp.
 - Visse ligningssaker (eksempelvis endring av ligning, ettergivelse av skattegjeld og saker om tilleggsskatt) som er av stor velferdsmessig betydning for skattyter, bør tas inn i ordningen.
- **Økte inntektsgrenser**
 - Dette er Advokatforeningen svært positiv til.
- **Salærsatsen må økes**
 - Det er en forutsetning for en fungerende ordning at salærsatsen økes.
 - Den typiske rettshjelpsadvokat er en kvinne i distriktene med en inntekt under gjennomsnittet.
 - Advokatene vil ved økningen av inntektsgrensene i vesentlig grad miste muligheten til å kompensere for de lave offentlige satsene ved å ta saker utenfor den frie rettshjelp.
 - Salærsatsen har gjennom årene sakkett akterut, og stykkprisreglene er blitt strammere.
- **Innvilgningskompetansen**
 - Det er bekymringsfullt hvis den innvilgningsmyndighet dommerne i dag har, overføres til fylkesmennene. Vurderingen av rimelighet og nødvendighet, foretas best av dommerne, som har en nærhet til de konkrete sakene og prosesserfaring.
- **Ankeadgang**
 - Fri rettshjelp dreier seg om saker av stor velferdsmessig betydning for folk. Det er derfor viktig at det gis mulighet til å etterprøve avslagene på rettshjelp i samme utstrekning som det var anledning til tidligere, før ikraftsettelsen av den nye tvisteloven (§ 29-3 tredje ledd).
- **Samarbeid med Advokatforeningen og andre organisasjoner**
 - Den nærmere utformingen av ny ordning må skje i samarbeid med bransjeorganisasjonene.